

“Pak salmonella sectorbreed aan”

“De aanpak van salmonella bij varkens is in Nederland een onderbelicht item.” Dat stelt Gerard Drost van varkenshandel Thijssen Drost BV in Leunen. Hij pleit voor een bredere aanpak, waarbij de hele varkenssector gecontroleerd wordt.

Besmetting met salmonella komt op ruim de helft van alle varkensbedrijven voor, maar veroorzaakt slechts zelden problemen. Salmonellose bij varkens verloopt in bijna alle gevallen zonder klinische verschijnselen en er kan vanuit gegaan worden dat er geen economische schade voor varkenshouders ontstaat als er geen klinische klachten zijn. Een structurele aanpak lijkt daarom niet functioneel.

Toch is het volgens Drost belangrijk om wél actief bezig te zijn met de aanpak van salmonella. “Wij moeten onze dieren gezond houden en daar is salmonella een onderdeel van”, stelt hij. Bovendien kunnen boeren bij export van varkens voordeel halen uit een goede monitoring van salmonella. “Duitsland is veel strikter in de controle dan Nederland en ze hanteren ook een beloningssysteem”, vertelt Drost. “Voor varkens uit categorie 1

krijgt de boer extra betaald bij Westfleisch, waar wij zaken mee doen.” Daarom is het voor boeren belangrijk om te kunnen aantonen dat hun varkens laag in de waardes zitten.

Waar komt besmetting vandaan?

Ook in Nederland wordt wel gemonitord, maar er zitten geen consequenties aan voor een boer als hij in categorie 3 zit. Dat komt door een verschil in benadering van besmettingsoorzaken. “Hier zeggen we – ook de slachthuizen zelf – dat de meeste salmonellabesmettingen bij het slachthuis vandaan komen. In Duitsland zeggen ze dat de besmetting van het boerenbedrijf komt. In Duitsland zijn ze er dus veel meer op gebrand dat de varkens schoon zijn.”

Thijssen Drost vervoert wekelijks zo’n 25.000 varkens; daarvan gaat ongeveer 30 procent naar het buitenland. “Als je wekelijks zoveel exporteert, dan wil je gewoon dat jouw product op orde is. Daarom is het voor ons essentieel dat wij onze vervoermiddelen op orde hebben, maar ook de ondernemers waarmee wij zaken doen moeten de boel voor elkaar hebben.”

Salmonella is dan in Nederland misschien geen hot item; voor Thijssen Drost is het dat wel. Het bedrijf heeft in samenwerking met GD een plan van aanpak opgesteld dat verspreiding van salmonella moet voorkomen. “Wij investeren in onze vervoermiddelen. Zo werken we met dichte auto’s die we verwarmen kunnen, ontsmetten we de auto’s grondig en werken we hygiënisch. Daarnaast eisen wij van onze klanten dat zij hun controlerapporten via GD laten opstellen. Wij hebben voor GD gekozen omdat het onafhankelijk is. Het is een algemeen Nederlands instituut met een goede reputatie die ook in het buitenland staat.”

“Alle lagen binnen de varkenssector zijn gebaat bij een goede controle, dus ook de vermeerdereaars”

Aanpak salmonella is niet simpel

Thijssen Drost is nu een jaar of vijf gericht bezig met salmonella en Drost merkt dat het geen simpel onderwerp is. "Salmonella bestrijden kan op zoveel manieren... We kunnen niet zeggen dat er één manier is om het goed aan te pakken." Wat hij wel weet, is dat hygiëne heel belangrijk is. Je kan als boer aanzuren via voer en water, de leidingen doospoelen, maar als je de hygiëne niet voor elkaar hebt, dan kan het nog misgaan."

Het is voor een varkensboer ook moeilijk om een salmonella-besmetting helemaal kwijt te raken door de manier waarop var-

kensbedrijven in Nederland ingericht zijn. "Bij pluimveebedrijven is er sprake van all-in all-out. Als het pluimvee weg gaat, is de stal leeg en kan deze helemaal gereinigd worden. Bij varkensboeren is de stal nooit helemaal leeg." Maar dat het een moeilijk aan te pakken probleem is, betekent niet dat je niets moet doen, vindt Drost. "Het zou voor de hele varkenssector goed zijn als we alles zagen. Dat betekent dat er goed gecontroleerd moet worden bij alle lagen in de sector, dus ook bij de vermeerderders. Want als je niet weet waar een besmetting vandaan komt, kan je ook geen actie ondernemen."

Salmonella-aanpak in Duitsland

Duitsland hanteert een salmonella-monitoring die vergelijkbaar is met die van Nederland. Het aantal bemonsteringen verschilt, maar de indeling in categorieën vleesvarkensbedrijven is hetzelfde. De categorie-indeling is een maat voor het risico dat de vleesvarkens van het bedrijf met salmonella besmet zijn. Categorie 1 betekent een gering risico, categorie 2 is een matig risico en categorie 3 staat voor een hoog risico.

Het verschil tussen Nederland en Duitsland zit in de benadering van categorie-bedrijven: in Nederland zitten er voor de varkenshouder geen consequenties aan de toekenning van categorie 3. Nederlandse varkenshouders ontvangen een brief wanneer hun bedrijf in de hoogrisicogroep valt met het dringende verzoek er wat aan te doen, maar daar blijft het bij. In Duitsland berekenen slachterijen een strafkorting voor bedrijven die in categorie 3 zitten. Enkele slachterijen hebben zelfs besloten helemaal geen vleesvarkens meer te willen slachten van categorie 3-bedrijven.

Gerard Drost: "Wij investeren in onze auto's, zodat besmetting niet via onze transportmiddelen kan optreden."

